

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Gop-4/2024-25

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Vučemila predsjednika vijeća, mr. sc. Senije Ledić članice vijeća i sutkinje izjaviteljice, Marine Paulić članice vijeća, Darka Milkovića člana vijeća i Dragana Katića člana vijeća, odlučujući o dopuštenosti prijedloga za rješavanje pravnih pitanja važnih za jedinstvenu primjenu prava kojeg je podnio Trgovački sud u Varaždinu u predmetu poslovni broj P-67/2023 od 7. studenoga 2024., u sjednici održanoj 18. veljače 2025.

r i j e š i o j e:

Odbija se prijedlog Trgovačkog suda u Varaždinu poslovni broj Su-Op-1/2024-10 od 7. studenoga 2024. za ogledni postupak radi rješavanja pravnih pitanja važnih za jedinstvenu primjenu prava podnesen u predmetu poslovni broj P-67/2023.

Obrazloženje

1. Trgovački sud u Varaždinu je u predmetu poslovni broj P-67/2023, na prijedlog tužitelja JUPITER GANIMED j.d.o.o., OIB 77440839810, sa sjedištem u Zagrebu, Šenoina 3, podnio prijedlog za ogledni postupak radi rješenja pitanja važnih za jedinstvenu primjenu prava, kako bi o njima Vrhovni sud Republike Hrvatske zauzeo pravno shvaćanje.

2. U prijedlogu je istaknuto da se pred Trgovačkim sudom u Varaždinu, ali i drugim trgovačkim sudovima u Republici Hrvatskoj, vodi veći broj postupaka o pravnim pitanjima o kojima još nisu donesene meritorne odluke u predmetima koji se odnose na utvrđenje ništetnosti ugovora o kreditu, koje su s jedne strane sklapale banke, a s druge strane fizičke ili pravne osobe, a tužitelji se pozivaju na, u cijelosti ili djelomično, identične razloge za ništetnost kao i u predmetu Trgovačkog suda u Varaždinu broj P-67/2023. U toj je parnici zatraženo utvrđenje ništetnosti Ugovora o dugoročnom kreditu uz valutnu klauzulu partija 7020005080 od 11. kolovoza 2010 kojeg su sklopili J&T banka d.d., OIB 38182927268, sa sjedištem u Varaždinu, Međimurska 28, kao kreditor i MONEL d.o.o., OIB 63126032936, sa sjedištem u Zagrebu, Ilica 128, kao korisnik kredita.

2.1. Spomenuto je utvrđenje zatraženo na temelju tvrdnji o ništetnosti odredbe Ugovora prema kojoj je iznos glavnice i/ili kamata kojeg dužnik kao korisnik kredita

treba vratiti vezan uz kupovni/srednji/prodajni tečaj koji određuje vjerovnik kao kreditor na dan korištenja/vraćanja/plaćanja, odnosno na tvrdnjama o ništetnosti odredbe ugovora kad je kamata promjenjiva, a nije određen promjenjivi parametar odnosno nije određena struktura kamate te način usklađivanja s ugovorenim promjenjivim parametrom (trenutak kada se vrši usklađivanje, vrijednost promjenjivog parametra koja se uzima prilikom usklađivanja te referentna razdoblja na koja će se usklađivanje odnositi).

2.2. Ujedno je istaknuto da je na sjednici svih sudaca Trgovačkog suda u Varaždinu održanoj 24. rujna 2024. raspravljano o činjenicama važnim za odlučivanje o podnošenju prijedloga za pokretanja oglednog postupka te su pojedinačno analizirani istovrsni predmeti i drugih trgovačkih sudova, i to predmeti: Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj P-2923/2023, P-2883/2023, P-2563/2023, P-2951/2023, P-2678/2023, P-3311/2023, P-3151/2023, P-3333/2023, P-3434/2023, P-3250/2023, P-3312/2023, P-3394/2023, P-3431/2023, P-258/2024, P-432/2024, P-478/2024, P-588/2024, P-522/2024, P-523/2024, P-410/2024, P-651/2024, P-902/2024, P-921/2024, P-881/2024, P-898/2023, P-730/2024 i P-910/2024; Trgovačkog suda u Splitu, poslovni broj P-498/2024; Trgovačkog suda u Rijeci, poslovni broj P-129/2024, P-593/2024, P-587/2023 i P-589/2023; Trgovačkog suda u Osijeku, poslovni broj P-404/2023, P-405/2023 i P-134/2024; Trgovačkog suda u Dubrovniku, poslovni broj P-1/2024, i Trgovačkog suda u Bjelovaru, poslovni broj P-16/2024.

2.3. Spomenuta je sjednica svih sudaca Trgovačkog suda u Varaždinu dala savjetodavno mišljenje o potrebi pokretanja oglednog postupka pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske u smislu odredbe članka 502.j ZPP smatrajući da rješenje u svim tim postupcima ovisi o istim pravnim pitanjima koja su, prema shvaćanju tog suda, važna za osiguranje jedinstvene primjene prava.

2.4. Ta pitanja glase:

"1. Je li ništetna odredba ugovora (o kreditu) u kojem je naknada, odnosno iznos koji dužnik (korisnik kredita) glavnice i/ili kamate treba vratiti/platiti, vezan za kupovni/srednji/prodajni tečaj koji određuje vjerovnik (kreditor) na dan korištenja/vraćanja/plaćanja;

2. Je li ugovor (o kreditu) ništetan kada je ništetna odredba ugovora (o kreditu) u kojem naknadu, odnosno iznos glavnice i/ili kamata koji dužnik (korisnik kredita) treba vratiti, vezan za kupovni/srednji/prodajni tečaj koji određuje vjerovnik (kreditor) na dan korištenja/vraćanja/plaćanja;

3. Je li ništetna odredba ugovora o kreditu kad je kamata promjenjiva, a nije određen promjenjivi parametar, odnosno i/ili nije određena struktura kamata te način usklađivanja s ugovorenim promjenjivim parametrom (trenutak kada se vrši usklađivanje, vrijednost promjenjivog parametra koja se uzima prilikom usklađivanja te referentna razdoblja na koja će se usklađivanje odnositi);

4. Je li ugovor (o kreditu) ništetan kad je kamata promjenjiva, a nije određen promjenjivi parametar, odnosno i/ili nije određena struktura kamata te način usklađivanja s ugovorenim promjenjivim parametrom (trenutak kada se vrši usklađivanje, vrijednost promjenjivog parametra koja se uzima prilikom usklađivanja te referentna razdoblja na koja će se usklađivanje odnositi)?".

2.5. Uz prijedlog je dostavljen zapisnik sa sjednice svih sudaca Trgovačkog suda u Varaždinu broj Su-Op-1/2024-10 od 7. studenoga 2024. u kojem je obrazloženo radi čega je potrebno pokretanje oglednog postupka.

3. Postupajući po navedenom prijedlogu, Vrhovni sud Republike Hrvatske ocjenjuje da u konkretnom slučaju nisu ispunjene pretpostavke za podnošenje prijedloga za rješavanje pravnog pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava u oglednom postupku, u smislu odredbe čl. 502.j. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 43/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/022 i 155/23 - dalje: ZPP) u vezi s odredbom članka 385.a stavka 1. ZPP.

4. U građanskom parničnom postupku Vrhovni sud Republike Hrvatske ostvaruje svoju ulogu propisanu odredbom članka 116. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90, 135/97, 8/98, 113/00, 124/00, 2/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 i 5/14) time što osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni:

- u postupku po reviziji kao pravnom lijeku, koju stranke mogu podnijeti protiv presude donesene u drugom stupnju, ako je Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustio podnošenje revizije u smislu odredbe članka 382. stavka 1. ZPP, te

- u oglednom postupku radi rješenja pravnog pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava, kojeg može predložiti sud prvog stupnja, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke ili umješaača, kad sazna za postojanje postupaka u kojima odluka ovisi o rješavanju istog pravnog pitanja u sličnim sporovima koji su u većem broju već pokrenuti ili se njihovo pokretanje očekuje u kraćem razdoblju, a rješenje kojih ovisi o pitanju važnom za jedinstvenu primjenu prava u smislu odredbe članka 502.k. stavak 1. u vezi s člankom 502.j. ZPP.

5. Redovito ostvarivanje ustavne uloge Vrhovnog suda Republike Hrvatske provodi se u postupcima po reviziji stranaka nakon što je o zahtjevu stranaka već odlučeno u prvom i drugom stupnju.

6. Samo iznimno se ta ustavna uloga ostvaruje u oglednom postupku kada je moguće osigurati brzinu i lakše donošenje odluka rješavanjem većeg broja sličnih (istovrsnih) sporova, osigurati jedinstvenu primjenu prava u tim sporovima te time povećati djelotvornost pravosudnog sustava u cjelini. Riječ je zapravo o preskakanju drugostupanjskog postupka i omogućavanju strankama da neposredno izazovu odluku najvišeg suda. Takvo ubrzanje postupka može biti svrhovito u postupcima kada je činjenično stanje na temelju kojeg se u postupcima odlučuje u bitnom nesporno i kada nije potrebno njegovo daljnje razmatranje, a odluka u sporu ovisi o rješenju istih spornih pravnih pitanja, sve uz ispunjenje pretpostavki iz članka 502.k stavka 1. ZPP.

7. U okolnostima konkretnog slučaja, međutim, te pretpostavke nisu ostvarene. Naime, naznačena pravna pitanja su postavljena na preopćenit način koji, prema ocjeni revizijskog suda, ne predstavlja valjanu osnovu za donošenje odluke bi mogla osigurati jedinstvenu primjenu prava. To je osobito važno zbog vezujućeg učinka pravnog shvaćanja Vrhovnog suda donesenog u povodu pokrenutog i okončanog

oglednog postupka koji se sastoji u tome da su nižestupanjski sudovi vezani tim shvaćanjem u skladu s odredbom članka 502.n ZPP.

8. Općenitost pitanja naznačenih u prijedlogu za pokretanje oglednog postupka razvidna je iz činjenice što u njima nije navedeno na koje se pravne odnose referiraju ugovori o kreditu, je li riječ o potrošačkim ili trgovačkim ugovorima. S tim u vezi nisu naznačena ni svojstva stranaka iz ugovora o kreditu (fizička ili pravna osoba, fizička osoba u svojstvu potrošača, fizička osoba koja nema svojstvo potrošača, pravna osoba kao trgovac, pravna osoba kao cesionar i sl.). Također pitanja ne ukazuju ni u kojoj su valuti zaključeni ugovori o kreditu na koje se odnose naznačena pravna pitanja, ni na koji način je ugovorena kamatna stopa.

9. Naprijed navedeno upućuje da činjenično stanje na temelju kojeg se u postupcima odlučuje nije u bitnom nesporno, već će biti predmetom utvrđivanja u postupcima. U takvim se okolnostima ne može ocijeniti da se uopće radi o sličnim (istovrsnim) sporovima u smislu odredbe članka 502.j ZPP.

10. Stoga revizijski sud ocjenjuje da nisu ispunjene pretpostavke za ogledni postupak, pa je valjalo na temelju odredbe čl. 502.lj stavka 5. ZPP odbiti prijedlog i riješiti kao u izreci.

Zagreb, 18. veljače 2025.

Predsjednik vijeća
Ivan Vučemil

PRAVNA POUKA:

1. Protiv ovog rješenja pravni lijek nije dopušten (članak 520.lj stavak 6. ZPP)
2. Rješenje objaviti na mrežnim stranicama e-oglasna plaća sudova

Broj zapisa: **9-30874-ef55b**

Kontrolni broj: **04ea1-fc2eb-92121**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=Ivan Vučemil, O=VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Vrhovni sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.